

WYPEŁNIA UCZEŃ

Kod ucznia

--	--	--

Sprawdzian z historii na rozpoczęcie nauki w pierwszej klasie liceum i technikum

Informacje dla ucznia

1. Upewnij się, czy sprawdzian zawiera 12 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod.
3. Przeczytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zadań zapisz długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W sprawdzianie znajdują się różne typy zadań. Rozwiązania zadań zamkniętych zaznacz na karcie odpowiedzi w przedstawiony sposób:
 - wybierz jedną z podanych odpowiedzi i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą lub odpowiednim numerem, np.

A	B	C	D
---	---	---	---

P	F
---	---

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

6. Staraj się nie popełnić błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź, np.

A	B	C	D
---	---	---	---

7. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 45 minut.
8. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać 56 punktów.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–5)

Popatrz na ilustracje i dopasuj do nich właściwe podpisy A–E. Wpisz litery do tabeli.

- A. Dzieło z obszaru starożytnej Grecji
- B. Dzieło z obszaru starożytnej Mezopotamii
- C. Dzieło z obszaru starożytnego Egiptu
- D. Dzieło z obszaru starożytnego Rzymu
- E. Dzieło z obszaru starożytnych Chin

1.1

1.2

1.3

1.4

1.5

Ilustracja	Podpis
1.1	
1.2	
1.3	
1.4	
1.5	

Zadanie 2. (0–3)
Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.

[Kserkses] pozwolił sobie na zwłokę czterech dni, ciągle spodziewając się, że Hellenowie uciekną. Kiedy jednak w piątym dniu nie odeszli, [...] wysłał przeciw nim Medów [...]. Lecz gdy ci szturmem wpadli na Hellenów, wielu Medów padło [...].

Gdy Medowie [...] ustąpili, na ich miejsce weszli z kolei Persowie, których król nazywał „nieśmiertelnymi” [...]. Ale i oni [...] nic więcej nie wskórali niż wojsko medyjskie [...].

Barbarzyńcy więc z Kserksesem nadchodzili, a Hellenowie z Leonidasem [...] wysunęli się ku szerszej części wąwozu: bo mur ochronny był strzeżony [...]. Włócznie przeważnie już w tym dniu mieli pogruchotane, więc mieczami dobijali Persów. I Leonidas padł w tej walce, okazawszy się najdzielniejszym mężem, a z nim i inni wybitni Spartiaci, o których to mężów imionach, jako że na to zasłużyli, dowiadywałem się; poznałem też imiona wszystkich trzystu. [...]

Gdy ich pogrzebano tam, gdzie padli, umieszczono następujący napis [...]

Gościu, oznajmij Lacedemończykom, że w boju poległszy –

Tu spoczywamy po wiek, wiernie słuchając ich praw.

Źródło: Herodot, *Dzieje*, księga VII, 210–228, tłum. S. Hammer, Warszawa 2002, s. 444–449.

2.1. Zaznacz poprawne odpowiedzi wybrane spośród A–D i 1–4.

Opisana w tekście bitwa została stoczona między	A. Persami a Egipcjanami	w roku	1. 525 p.n.e.
	B. Grekami a Persami		2. 216 p.n.e.
	C. Macedończykami a Persami		3. 480 p.n.e.
	D. Rzymianami a Kartagińczykami		4. 334 p.n.e.

2.2. Określ, w którym wieku i w której jego połowie odbyła się bitwa opisana w tekście.
Zadanie 3. (0–9)
Przeczytaj tekst i podkreśl poprawne informacje.

Według tradycji w 753 r. p.n.e. miasto Rzym zostało założone przez **Romulusa / Remusa**. Początkowo było monarchią, ale po wypędzeniu ostatniego króla ustanowiono republikę. Od tej pory najwyższą władzę w Rzymie sprawowali **cenzorzy / konsulowie**, którzy **dowodzili wojskiem w czasie wojny / odpowiadali za władzę sądowniczą**. Za pobór podatków odpowiadali **pretorzy / kwestorzy**, a interesów plebsu bronili **trybuni ludowi / edylowie**. W 30 r. p.n.e. **Gajusz Juliusz Cezar / Oktawian August** wprowadził nową formę ustroju – cesarstwo. Rozpoczął się wtedy proces **hellenizacji / romanizacji** prowincji podbitych przez Rzym. Imperium Rzymskie przetrwało do roku **313 / 476**, kiedy to pod wpływem m.in. najazdów barbarzyńców upadła jego **wschodnia / zachodnia** część.

Zadanie 4. (0–3)

Przyjrzyj się ilustracji i wykonaj polecenia.

4.1. Podaj nazwę stylu architektonicznego, w jakim została wzniesiona budowla widoczna na ilustracji.

4.2. Wymień nazwy dwóch elementów architektonicznych charakterystycznych dla tego stylu i widocznych na ilustracji.

Zadanie 5. (0–5)

Skojarz podane niżej wydarzenia z władcami, za których panowania one nastąpiły. Uzupełnij tabelę.

	Wydarzenie	Władca
5.1	bitwa pod Grunwaldem	
5.2	pierwsza koronacja królewska	
5.3	utworzenie Akademii Krakowskiej	
5.4	zjednoczenie Polski po rozbiciu dzielnicowym	
5.5	odzyskanie Pomorza Gdańskiego od Krzyżaków	

Zadanie 6. (0–3)

Przeczytaj teksty źródłowe i wykonaj polecenia.

Tekst 1.

Minąwszy granicę Milczan, [cesarz] doszedł do ziemi Dziadoszan, gdzie z niezmierną serdecznością wyszedł na powitanie Bolesław – którego imię tłumaczy się większa sława, nie za zasługi, lecz w myśl dawnego zwyczaju [...]. W jaki zaś sposób był cesarz przez niego wówczas podejmowany i przez jego kraj aż do Gniezna wiedziony, rzecz to nie do uwierzenia i wprost nie da się opowiedzieć. Widząc z daleka miasto upragnione szedł doń pobożnie bosymi stopami, a przyjęty z czcią niezwykłą przez biskupa tamiecznego Ungera, wprowadzony został do kościoła, błagając zlaną łzami wstawiennictwa świętego męczennika dla pozyskania łaski Chrystusowej. I niezwłocznie ustanowił tam arcybiskupstwo [...]. Archidiecezję tę powierzył bratu wspomnianego męczennika, Radzymowi, poddając mu Rajnberna, biskupa katedry kołobrzesckiej, Poppona krakowskiego, Jana wrocławskiego, wyłaczywszy Ungera poznańskiego [...].

Dokonawszy tego wszystkiego, uczczony został cesarz przez pomienionego księcia [Bolesława] ogromnymi darami i – co mu się najbardziej podobało – trzystu żołnierzami pancernymi. Odchodzącego odprowadził Bolesław ze znamienitym orszakiem aż do Magdeburga [...].

Źródło: Thietmar, *Kronika*, cyt. za: *Wiek V–XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1997, s. 102.

Tekst 2.

[...] cesarz Otto [...] przybył do [grobu] św. Wojciecha dla modlitwy i pojednania, a zarazem w celu poznania sławnego Bolesława [...]. Bolesław przyjął go tak zaszczytnie i okazał, jak wypadło przyjąć króla, cesarza rzymskiego i dostojnego gościa. [...] Zważywszy jego chwałę, potęgę i bogactwo, cesarz rzymski zawołał w podziwie: „Na koronę mego cesarstwa! to, co widzę, większe jest, niż wieść głosiła! [...] Nie godzi się takiego i tak wielkiego męża, jakby jednego spośród dostojników, księciem nazywać lub hrabią, lecz [wypada] chlubnie wynieść go na tron królewski i uwieńczyć koroną”. A zdjęwszy z głowy swej diadem cesarski, włożył go na głowę Bolesława na [zadatek] przymierza i przyjaźni, i za chorągiew tryumfalną dał mu w darze gwóźdź z krzyża Pańskiego wraz z włócznią św. Maurycego, w zamian za co Bolesław ofiarował mu ramię św. Wojciecha. I tak wielką owego dnia złączyli się miłością, że cesarz mianował go bratem i współpracownikiem cesarstwa i nazwał go przyjacielem i sprzymierzeńcem narodu rzymskiego.

Źródło: Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, tłum. R. Grodzicki, Wrocław 1996, s. 20–21.

6.1. Zidentyfikuj postaci opisane w tekście 1.

Cesarz to _____

Księżę to _____

6.2. Rozstrzygnij, czy autorzy obu tekstów opisują to samo wydarzenie historyczne czy nie.

Uzasadnij swoją odpowiedź, podając jeden argument.

Rozstrzygnięcie: _____

Uzasadnienie: _____

Zadanie 7. (0–5)

Do których postaci historycznych odnoszą się podane niżej opisy? Podaj imiona i nazwiska.

	Opis	Imię i nazwisko
7.1	Genueński żeglarz w służbie hiszpańskiej, w 1492 r. podczas swojej wyprawy morskiej odkrył nowy ląd nazwany później Ameryką.	
7.2	Polski astronom, kanonik kapituły warmińskiej, twórca dzieła <i>O obrotach sfer niebieskich</i> , w którym przedstawił heliocentryczną wizję wszechświata.	
7.3	Niemiecki mnich, augustianin, doktor teologii, autor 95 tez potępiających m.in. praktykę sprzedaży odpustów. Jego wystąpienie w 1517 r. zapoczątkowało europejską reformację.	
7.4	Hetman wielki koronny, a następnie król Polski, zasłynął jako pogromca Turków w bitwach pod Chocimiem w 1673 i Wiedniem w 1683 r.	
7.5	Inżynier wojskowy, bohater wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych oraz przywódca powstania, które wybuchło w Polsce po II rozbiorze.	

Zadanie 8. (0–4)

Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenie.

Stanisław August z Bożej łaski i woli Narodu Król Polski [...] wraz ze stanami skonfederowanymi w liczbie podwójnej Naród Polski reprezentującymi.

Uznając, iż los nas wszystkich od ugruntowania i wydoskonalenia konstytucji narodowej jedynie zawisł, [...] niniejszą konstytucję uchwalamy [...].

VI. Sejm czyli władza prawodawcza

Sejm, czyli stany zgromadzone, na dwie izby dzielić się będą: na izbę poselską i na izbę senatorską pod prezydencją króla [...]. Wszystko i wszędzie większością głosów udecydowane być powinno, przeto liberum veto, konfederację wszelkiego gatunku [...], rząd obalające, społeczność niszczące na zawsze znosimy. [...]

VII. Król. Władza wykonawcza

[...] Tron polski elekcyjnym przez familie mieć na zawsze chcemy i stanowimy. [...] Stanowimy przeto, iż po życiu, jakiego nam dobroć Boska pozwoli, elektor dzisiejszy saski w Polszcze królować będzie. Dynastia przyszłych królów polskich zacznie się na osobie Fryderyka Augusta, dzisiejszego elektora saskiego [...].

Źródło: *Wiek XVI–XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1997, s. 431–435.

Uzupełnij tekst. Do każdej luki dopasuj właściwy fragment A–C. Wpisz odpowiednie litery w luki w tekście.

Przytoczony wyżej fragment tekstu pochodzi z **8.1.** ____ uchwalonej przez **8.2.** ____.

Wprowadzała ona istotne zmiany w działaniu sejmu, znosząc zasadę **8.3.** _____. Likwidowała też zagrożenia związane z okresem bezkrólewia, wprowadzając **8.4.** _____.

8.1.

- A. Konstytucji 3 maja
- B. Konstytucji Księstwa Warszawskiego
- C. Konstytucji Królestwa Polskiego

8.2.

- A. cara Aleksandra I w 1815 r.
- B. Napoleona Bonaparte w 1807 r.
- C. Sejm Wielki w 1791 r.

8.3.

- A. głosowania większością
- B. *liberum veto*
- C. liberalizmu ekonomicznego

8.4.

- A. dziedziczność tronu
- B. wolną elekcję
- C. elekcję *vivente rege*

Zadanie 9. (0–4)
Popatrz na mapę i uzupełnij zdania – wpisz właściwe informacje.

9.1. Ziemie polskie zagarnięte przez Rosję w pierwszym rozbiórze oznaczono na mapie literą _____.

9.2. Obszar oznaczony na mapie literą H przypadł _____ (podaj nazwę państwa) w wyniku _____ rozbioru (podaj numer rozbioru).

9.3. Warszawa po _____ rozbiórce (podaj numer rozbioru) znalazła się pod panowaniem _____ (podaj nazwę państwa).

9.4. Kraków w wyniku trzeciego rozbioru przypadł _____ (podaj nazwę państwa) wraz z terenami oznaczonymi literą _____.

Zadanie 10. (0–3)

Zapoznaj się z danymi w tabeli. Następnie zdecyduj, czy podane niżej zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P (prawda) lub F (fałsz).

Procentowy udział państw w światowej produkcji przemysłowej			
	1800 r.	1860 r.	1900 r.
Europa (całość)	23,2	53,2	62,0
Wielka Brytania	4,3	19,9	18,5
Francja	4,2	7,9	6,8
Niemcy	3,5	4,9	13,2
Rosja	5,6	7,0	8,8
Chiny	32,8	19,7	6,2
Japonia	3,8	2,5	2,4
Indie	24,5	8,6	1,7
USA	0,8	7,2	23,6

10.1	Państwo, w którym nastąpił największy procentowy wzrost produkcji przemysłowej w pierwszej połowie XIX w., to Wielka Brytania.	P	F
10.2	Spośród krajów Azji w XIX w. procentowy spadek produkcji przemysłowej odnotowały tylko Chiny i Indie.	P	F
10.3	Największy procentowy wzrost produkcji przemysłowej w XIX w. odnotowały Stany Zjednoczone.	P	F

Zadanie 11. (0–2)

Zapoznaj się z zamieszczonymi niżej źródłami i wykonaj polecenie.

Źródło 1.

Komitet Centralny jako Tymczasowy Rząd Narodowy.

Nikczemny rząd najeźdźczy, rozwścieklony oporem męczzonej przezeń ofiary, postanowił zadać jej cios stanowczy: porwać kilkadziesiąt tysięcy najdzielniejszych, najgorliwszych jej obrońców, oblec w nienawistny mundur moskiewski i pognać na wieczną nędzę i zatracenie. [...]

Do broni więc Narodzie Polski, Litwy i Rusi, do broni! bo godzina wspólnego wyzwolenia już wybiła, stary miecz już wydobyty, święty sztandar Orła, Pogoni i Archaniola rozwinięty.

Źródło: Manifest Tymczasowego Rządu Narodowego, cyt. za: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1998, s. 230–231.

Źródło 2.

Uzasadnij, że oba źródła odnoszą się do powstania styczniowego. W uzasadnieniu odwołaj się do tekstu i elementów graficznych.

Zadanie 12. (0–3)

Popatrz na mapę i wykonaj polecenia.

12.1. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mapa przedstawia Europę

- A. w okresie napoleońskim.
- B. po kongresie wiedeńskim.
- C. przed wybuchem I wojny światowej.
- D. po konferencji wersalskiej.

12.2. Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do mapy. Podaj dwa argumenty.

Zadanie 13. (0–2)

Które z podanych wydarzeń jest chronologicznie pierwsze, a które – chronologicznie ostatnie? Zaznacz właściwe litery A–E.

13.1. Wydarzenie chronologicznie pierwsze: A / B / C / D / E

13.2. Wydarzenie chronologicznie ostatnie: A / B / C / D / E

- A. dojście Adolfa Hitlera do władzy w Niemczech
- B. podpisanie paktu Ribbentrop-Mołotow
- C. zawarcie traktatu w Locarno
- D. zawarcie pokoju ryskiego
- E. przewrót majowy

Zadanie 14. (0–3)

Popatrz na ilustracje, a następnie zdecyduj, czy podane niżej zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P (prawda) lub F (fałsz).

A

B

14.1	Obie ilustracje odnoszą się do tego samego wydarzenia.	P	F
14.2	Wydarzenie, do którego nawiązuje ilustracja B, rozpoczęło się 1 sierpnia 1944 r.	P	F
14.3	Wydarzenie, do którego odnosi się ilustracja A, zakończyło się zwycięstwem Polaków.	P	F

Zadanie 15. (0–2)

Uporządkuj wydarzenia z II połowy XX w. w kolejności chronologicznej – wpisz w luki cyfry od 1 do 5. Cyfrę 1 wpisz obok tego wydarzenia, które było chronologicznie pierwsze.

15.1. wprowadzenie stanu wojennego w Polsce ____

15.2. rozpad ZSRS ____

15.3. powstanie NSZZ „Solidarność” ____

15.4. obrady Okrągłego Stołu ____

15.5. zjednoczenie Niemiec ____

KARTA ODPOWIEDZI
WYPEŁNIA UCZEŃ

Kod ucznia

--	--	--

Nr zad.	Odpowiedzi				
1.1	A	B	C	D	E
1.2	A	B	C	D	E
1.3	A	B	C	D	E
1.4	A	B	C	D	E
1.5	A	B	C	D	E
8.1	A	B	C		
8.2	A	B	C		
8.3	A	B	C		
8.4	A	B	C		
10.1	P	F			
10.2	P	F			
10.3	P	F			
12.1	A	B	C	D	
13.1	A	B	C	D	E
13.2	A	B	C	D	E
14.1	P	F			
14.2	P	F			
14.3	P	F			
15.1	1	2	3	4	5
15.2	1	2	3	4	5
15.3	1	2	3	4	5
15.4	1	2	3	4	5
15.5	1	2	3	4	5

WYPEŁNIA NAUCZYCIEL

Nr zad.	Liczba punktów									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1	☐	☐	☐							
2.2	☐	☐								
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.1	☐	☐								
4.2	☐	☐	☐							
5.1	☐	☐								
5.2	☐	☐								
5.3	☐	☐								
5.4	☐	☐								
5.5	☐	☐								
6.1	☐	☐	☐							
6.2	☐	☐								
7.1	☐	☐								
7.2	☐	☐								
7.3	☐	☐								
7.4	☐	☐								
7.5	☐	☐								
9.1	☐	☐								
9.2	☐	☐								
9.3	☐	☐								
9.4	☐	☐								
11	☐	☐	☐							
12.2	☐	☐	☐							

SUMA PUNKTÓW: _____

Źródła ilustracji i fotografii:

- s. 2 (ziggurat w Ur) Homo Cosmicos/Shutterstock.com, (terakotowa armia) SIHASAKPRACHUM/Shutterstock.com, (amfiteatr w Puli) Igor Karasi/Shutterstock.com, (świątynia Hefajstosa w Atenach) Ikonya/Shutterstock.com, (piramidy) JTang/Shutterstock.com; s. 4 (katedra Notre Dame w Paryżu) Kiev.Victor/Shutterstock.com; s. 9 (pieczęć Rządu Narodowego z 1863 r.) Wikipedia [Public Domain]; s. 11 (pomnik Małego Powstańca) Grażyna Bryk/WSiP, (powstańcy na barykadzie) S. Kris-Braun/East News

Mapy:

Zespół WSiP